

№3, SUMMER, 24.08.23

TRIBE

of plants

Якщо
підвіконня
замало:
створюємо
сади у
віртуальній
реальності

4 КИТИ -
секрети
догляду за
орхідеями

Бактерії -
як розпізнати і побороти
небажаних гостей в вазоні

ЕКОТЕРАПІЯ:
ЯК РОСЛИНИ МОЖУТЬ
ДОПОМОГТИ ЗБЕРЕГТИ
МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я
ПІД ЧАС ВІЙНИ

МАРАНТОВІ - що
варто знати перед тим,
як потрапити в
залежність від калатеї

З великою вдячністю кожному, хто долучився до створення цього випуску. Дякую всім авторам статей, хто знаходив час з-поміж усіх турбот. Дякую моїм близьким і рідним, хто допомагав мені знаходити час на його верстку. І, звичайно, найбільша подяка тим, хто загалом дає нам можливість жити, творити і створювати - Силам Оборони України.

04.

4 кити успіху у догляді
за орхідеями

14.

Найцікавіший спосіб появи
рослини у вашій оселі

15.

Бактеріальні хвороби
рослин

25.

Екотерапія

32.

Догляд за сукулентами

38.

Марантові: знайомство

46.

Історії «вбивства»
рослин

47.

Рослини в іграх: будуємо
віртуальні сади

54.

Plant-words

55.

З чого почати новачку?

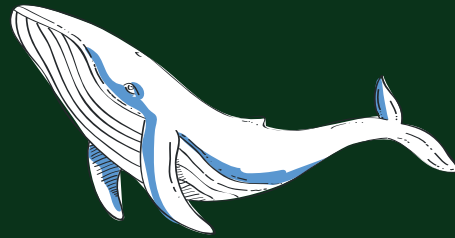
63.

Тест плантаголіка

by @orcho_anka

4 кити
успіху у
догляді за
орхідеями

Коли якась рослина попадає у наш дім, ми завжди намагаємося надати їй всі умови для комфортного зростання та розвитку. Навіть коли ми її залюблюємо та даємо все й одразу, «по-баХатому», то робимо це щиро та від душі!

Знаю багатьох людей, котрі кажуть щось на кшталт: «Ой, нєєє! Орхідея – то екзотика і вирощувати її, то ще та морока та танці з бубнами!» Але це не так від слова «зовсім», бо здорову та доглянуту орхідею вбити майже настільки нереально, як спіймати яструба у стрибку! Її простіше зрубати, як дерево!

Давайте разом розберемося, що ж то за «звір» диковинний ці орхідеї та з чим його «їдять»! Ви не повірите, але орхі прекрасно ростуть, розвиваються та шикардно квітнуть навіть без добрив, якщо їм дати найголовніше, а саме те, що я називаю 4 китами успіху:

Світло

Відрегульований полив

Якісний субстрат

Температура, вологість та циркуляція повітря

І все, уявляєте?!

Тому ми зараз розглянемо детальніше кожен пункт.

СВІТЛО

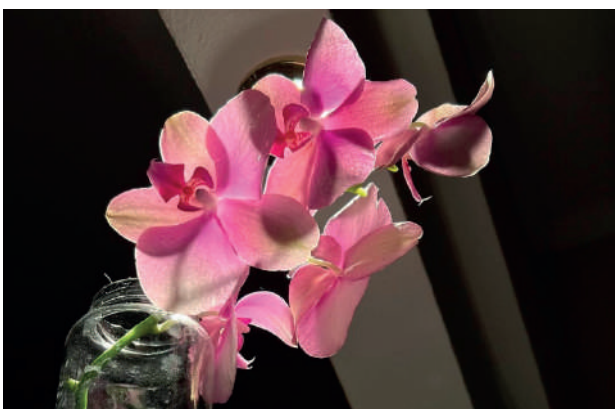
01.

Фотосинтез для рослини – це необхідний компонент для правильного розвитку та зростання, який не можна замінити нічим.

Орхідеї віддають перевагу непрямим сонячним променям (розсіяне світло), протягом достатньої кількості часу:

- 8-10 годин цілком достатньо для дорослої рослини;
- підліткам світло необхідне в межах 10-12 годин.

Якщо ви щасливий володар східних і західних вікон, то все ок! Якщо ж ваші вікна виходять на південь, то необхідно придумати спосіб притінення (жалюзі, рол-штори, тюль, папір - вибір за вами).

!!! ВАЖЛИВО: пряме сонячне проміння може стати причиною опіку листя рослини, навіть у зимову пору року!

Довгий час усі мої рослини, які стояли на підвіконнях, я не досвічувала навіть узимку. При цьому вони викидали квітконоси та успішно квітнули.

Підлітки на стелажі, що стоять поряд з вікном, але на них майже не потрапляє світло, досвічую завжди протягом 14 годин, незалежно від пори року. Їм подобається!

Якщо ваші рослини стоять у глибині кімнати, варто також задуматися про додаткове освітлення. Довго вони без світла не протримаються, врахуйте цей момент!

ПОЛИВ

02.

Кожен новачок хоче дізнатися "рецепт" правильного поливу з розряду: поливайте орхідею раз на тиждень і буде вам щастя!

Ні, друзі! Фігушки... Це так не працює!

Немає рецептів! Є ознаки, на які ви орієнтуєтеся, перш ніж ухвалити рішення: полити рослину або відкласти цю процедуру на деякий час.

Комплекс цих ознак я називаю – «Відрегульований полив» і саме про нього ми зараз поговоримо докладніше!

Отже, ви не поливаєте свої рослини за графіком (раз на тиждень/10 днів і т.д.), а вчитеся визначати чи потрібен саме цій рослині полив зараз чи ні!

Ви вчитеся орієнтуватися на:

- *Колір коріння.*

Поливаємо тільки ті орхідеї, у яких коріння "посріблило", тобто стало сріблястого кольору.

- *На вагу горщика.*

М'язова пам'ять – велика річ! Намагайтеся зафіксувати в пам'яті вагу политого горщика і вагу горщика, який просох. Ця навичка з часом навчить вас на рівні рефлексу визначати потребу поливу.

- *На стан та зовнішній вигляд конкретно вашого субстрату (грунту), в який посаджена орха.*

* Субстрат повинен "дихати", добре аеруватися, рівномірно просихати і так само добре затримувати вологу при поливі! Якщо з грунтом ви до кінця ще не визначилися і не змогли підібрати свій ідеальний субстрат для посадки орхідей, то беремо і розглядаємо горщик! Дуже часто буває, що згори до середини горщика зовсім сухо, а внизу ще болото! Або субстрат виглядає вологим, а коріння сигналить - "полий"!!

!! Важлива порада!!!

Якщо ви новачок і вважаєте, що орхідею прямо терміново час поливати, то відкладіть це дійство на завтра. Краще зайвий день просушити, ніж полити раніше часу!

Отже, резюмую. Звучить все, написане вище, лякаюче: дивись, стеж, зважуй, думай... Але, повірте, з досвідом ви навчитеся це робити "на автоматі"!

СУБСТРАТ

03.

Грунт для орхідей (субстрат).

Його дуже важливо підібрати правильно! Варіантів маса: кора сосни, пінії, орхіата, мох, сераміс та інші добавки...

І так, з першого разу ви можете і не потрапити в ціль! Це завжди метод "проб та помилок". Можна лише підібрати щось універсальне та спостерігати за розвитком рослини.

Розберемося в цій темі на моєму прикладі. Я живу на південному сході України, у нас досить сухий клімат і спека неможлива у теплу пору року! Щоб ви розуміли, хочеться втопитися у своєму поті разів 50 за літо, але це не точно...))

Тому мій ідеальний субстрат виглядає так:

- **Кора (сосна, пінія або орхіата) – 75%**
- **Мох «Сфагнум» - 25%**

Якщо є в наявності вдома, то можу ще примішати кокосові чіпси, піноскло та крупний сераміс. Все одразу, або щось одне - по натхненню! Але прям великої різниці в посадці з цими всіма «ніштjаками» я, якщо чесно, не бачу! Ростуть, як дурні, в обох випадках.

04 Температура, вологість, рух повітря

Це тріо – четвертий кит успіху!

Поговоримо докладніше:

- бажано, щоб температура приміщення, де знаходяться орхідеї, була в межах 18°-25°;
- вологість повітря має бути на рівні 60% і вище;
- приміщення має провітрюватись і мати хорошу циркуляцію повітря.

На жаль, ми не завжди можемо забезпечити такі умови утримання ні собі, ні орхідеям... Тому намагаємося максимально прагнути ідеалу і запам'ятовуємо головне:

- **Влітку (в спеку) дуже важливо, щоб повітря циркулювало (вентилятор, кондиціонер нам на допомогу)!**
- **А в холод дуже важливо не перезалити рослину! Субстрату потрібно давати можливість добре просохнути.**

У теплу пору року я поливаю свої рослини увечері. Взимку намагаюся це робити у першій половині дня.

Ми розібрали найголовніші моменти у догляді за орхідеями - усі 4 кити успіху! Як бачите, важко було хіба тільки прочитати так багато «букв», бо догляд за ними насправді досить простий та систематичний.

Бажаю, щоб у кожного з вас підвіконня були пишною красою у всі пори року!

Найцікавіший спосіб появи рослини у вашій оселі

Ми спитали блогерів про цікаві історії щодо надбання зелених у їх колекції.

В моїх сусідів на вікні був філ. Він мені дуже подобався. Вони на другому поверху, тож кожного разу як заходиш, чи виходиш з дому, можна роздивлятись красеня на підвіконні. Він був велетенський. Я хотіла й собі такого. Ходила пускала слюні. Не наважувалася спитати за нього і не зустрічалася з володарями, щоб якось поміж іншим. Але вже виношувала план, що якось може запропоную обмін. І тут вони з'їхали. Бляха, це зовсім в мої плани не входило. Наступного дня гуляю з собаками і раптом помічаю біля ганку на клумбі щось зелене. А вже була осінь і вночі мороз. Йду роздивитись, що там, а то лежить гілочка того філа! Я в шоці була. Він отак пролежав добу чи більше, переніс морозну ніч і попав до мене)) Я так була рада. І це наче якась магія була)) Він не пропав хоч і підмерз, росте в мене. І вже в багатьох людей по Одесі після своєї

@everybodygrow

Це папороть, яку ми випадково знайшли на прогулянці з собакою в Тунельній балці) Цікаво те, що поруч не було жодної, а ця була малесенька на одну вайю і чоловік її дивом помітив)

@dashaandplants

Ця історія відбулася нещодавно. У червні я їздила додому у Київ, а також до батьків у передмістя. І от в один із днів побачила мацьопку *Macodes Petola*, а далі руки вже вводили суму для сплати у банківському додатку. Тримала малу у півлітровій банці під плівкою, вдень на підвіконні, ввечері під настільною лампою. У Хмельницький до своєї компанії везла у чашці під плівкою. Не дивлячись на пригоди, орхідея все витримала і гарно себе почуває.

@bosvoeridne

Рослини, як і тварини, мають здатність самі обирати собі людину. Зі мною, принаймні, так траплялось двічі. Одного разу в нашому під'їзді хтось із мешканців виставив на підвіконня вазон бегонії з підписом «прихистіть мене, якщо маєте бажання». Я пройшла повз об'яву один раз, другий, третій. Тоді помітила, що охочих прихистити не знаходиться, а листячко починає сохнути. Гріх було не врятувати барвисту красуню.

Іншого разу я зачепила вазон зі сциндапсусом в садовому центрі - він буквально випав зі свого ряду мені до рук. «Що ж», - подумала я, - «Мабуть, Всесвіт на щось натякає». Так і поїхав цей акробат зі мною додому.

@tribe_of_plants

by Енні Бельчині

Бактеріальні хвороби рослин

Для уважних читачів Tribe of plant не є секретом, що рослини можуть хворіти.

У минулому випуску ми коротко розібрали які основні групи вражають зелених. Якщо з вірусняком боротись сенсу немає оскільки результативних схем лікування немає, проти грибкових хвороб у нас є фунгіциди, а от з бактеріозами все складніше.

Чисельність бактерій значно менша в порівнянні з грибами, але проблема визначення стоїть гостро як для звичайного квітникаря чи квітникарки так і для професійних агрономів.

Хто такі бактерії?

Бактерії - найбільша група організмів, що живе на Землі. Вони живуть всередині інших організмів, на їх поверхні, в ґрунті, повітрі чи океані або навіть на обшивці космічних кораблів за межами планети. Якись ми використовуємо для приготування харчових продуктів, інші - як ліки, а треті наносять шкоду живим організмам. Число бактерій, що викликають хвороби рослин близько 100, серед яких виділяють:

Pseudomonas

Викликають плямистості, некрози, пухлини, гнилі. У ґрунті здатні розвиватись лише за умови наявності рослинних залишків.

Xanthomonas

Викликають (рак), гниль стебел, плямистість плодів та листя. Як і попередник може розвиватись в ґрунті лише за умови наявності рослинних рештків.

Erwinia

Можуть викликати масове ураження рослин. Викликають гнилі, в'янення та спадання листя, виразки, опіки, хвороби судин рослин. За відсутності рослинних залишків у ґрунті вижити не здатні.

Agrobacterium

Провокують утворення пухлин, а також руйнування рослинних тканин. Можуть жити у ґрунті без рослинних рештків.

Corynebacterium

Вражають судинну систему, призводячи до серйозних порушень водного обміну, викликають деформацію надземних органів.

Pectobacterium

Виробляють ферменти, що призводять до появи м'яких гнилей. В ґрунті без рослини не живуть.

Проблема визначення хвороби “на око”, полягає ще в тому, що один і той самий збудник може проявляти різні ознаки ураження, навіть якщо вид рослини однаковий.

Як бактерія потрапляє на рослину?

Бактерії не можуть потрапити через кутикулу листка, але природні отвори (продихи, гідатори, нектарники) чи рани на поверхні наче відкриті двері для них.

Джерелами зараження може бути існуючі рослини, а точніше їх заражені частини (листя, стебла, коріння). Первинною причиною зараження може слугувати уражене насіння чи живець. Також багато бактерій можуть передаватися через інструмент. Наприклад, ви обрізали листок з ушкодженої рослини і одразу обрізали здорову.

Який ще можете бути варіант передачі? Бактерії поширюються в основному при поливі або бризках дощової води від хворих рослин до здорових.

З якими бактеріями може зіштовхнутись квітникарі?

Враховуючи велику популярність Ароїдних рослин, розберемо таку хворобу як бактеріальний опік або плямистість ароїдних, яку викликає *Xanthomonas axonopodis* pv. *dieffenbachiae*.

Кого вона ушкоджує?

Декоративні ароїдні: антуріум, алоказія, диффенбахія та філодендрон, викликаючи плямистість листя, опіки та в деяких випадках загнивання рослин.

Бактерія проникає через гідатоди та рани, іноді через продиhi, рідше через коріння.

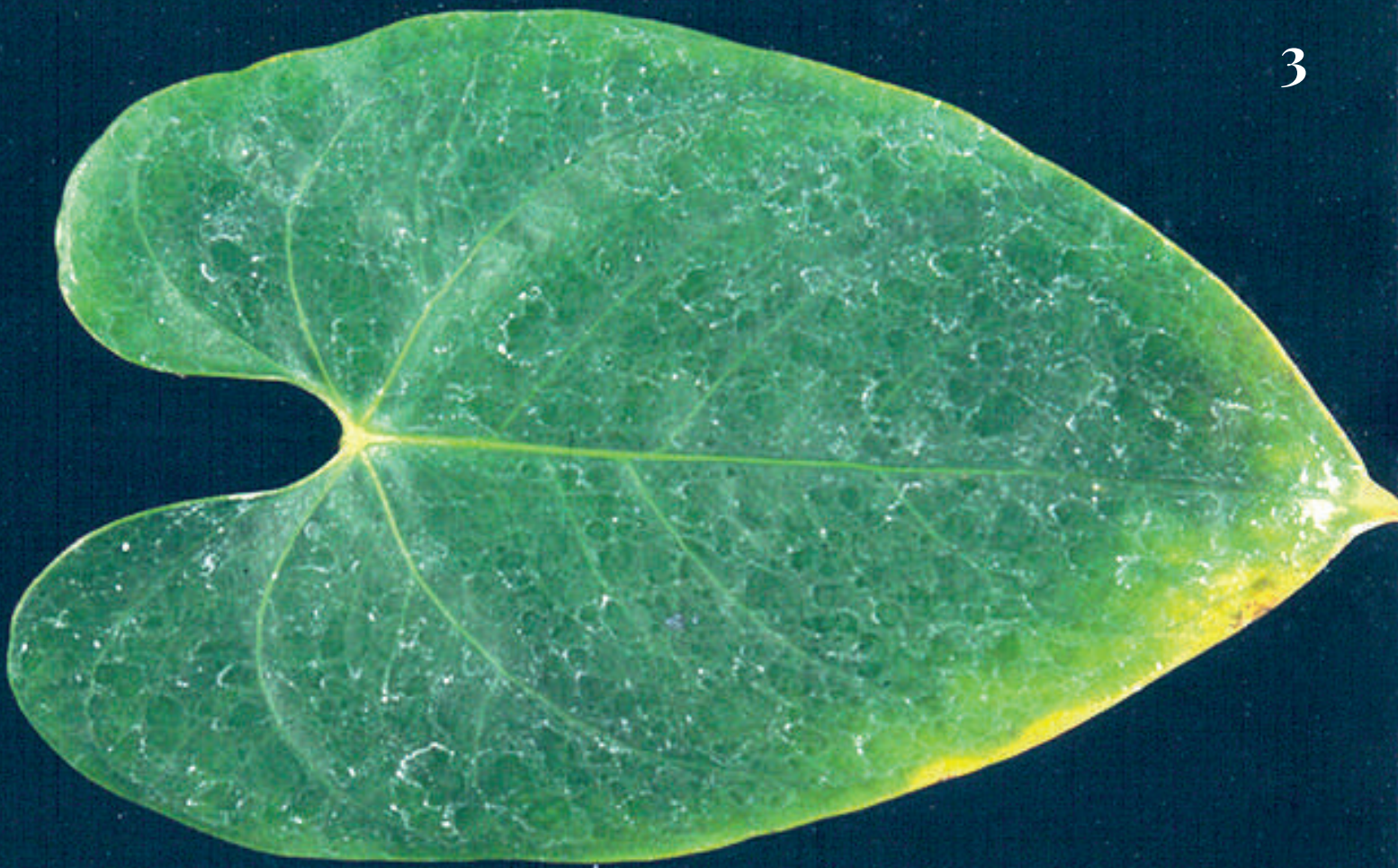
Як воно розвивається?

Все залежить від того через які отвори потрапила бактерія.

Якщо бактерія потрапила через продиhi які розташовані на нижньому боці листка, то ми побачимо круглі, просочені водою плями невеликого (фото 1) розміру орієнтовно через 4-5 діб. Пізніше ці плями стають некротичними тобто клітини відмирають, а також ми бачимо хлоротичний ареол (фото 2).

Якщо бактерія потрапляє крізь гідатори (природні отвори через яких рослина виводить воду та солі, тобто є органом для процесу гутації), які розташовані по краям листа. Спочатку ми спостерігаємо хлороз по краях (фото 3), а просочені водою плями майже непомітно. Далі ми бачимо маленькі плями (фото 4), а хлороз продовжує розвиватись. Потім на рослині розвивається так званий "опік" (фото 5). Ми бачимо широкі ділянки некротизованих тканин, що поширюються до середньої жилки і на черешок (фото 6). На цьому етапі просте видалення інфікованого листя фактично не допомагає.

Якщо ми кажемо про тепличні господарства, то такі рослини повністю видаляють з посадок.

Часто ураження можна переплутати із нестачею поживних речовин або природне старіння. Ви також, мабуть, помітили, що один і той самий збудник може проявлятися по-різному. В цьому і є підступність хвороб рослин, де єдиний достовірний результат - це проведення аналізів. Тут ми, звичайні квітникарі, і стикаємось з проблемою, де шукати лабораторію? Скільки часу вона займає? Ще й у висновку ми побачимо страшну латинську назву, а не інструкцію, що робити.

На практиці вищезгадану плямистість ароїдних можна зупинити, та декоративний стан буде такий собі.

Тому після лікування (про яке піде мова нижче), ми маємо створити максимально комфортні для рослини умови, щоб наростити вегетативну масу. Це про температурний, світловий, режим, полив. Також не забуваємо про збалансоване харчування рослин і уникаємо надлишку азоту.

Пам'ятайте: купувати варто максимально здорові на вигляд екземпляри, щоб зберегти свої нерви і гроші). Рослини можуть бути заражені ще в розсаднику у виробника. А додатковий стрес та, фактично, залив водою рослин для транспортування наносять додаткову шкоду.

Як швидко може розвинутися хвороба?

Якщо бактерія ушкоджує судинну систему рослини і ми спостерігаємо швидке в'янення, а на зрізі бачимо коричневу частину і слиз то тут фактично немає чого рятувати, рослина стрімко помирає (фото 7).

Якщо ми говоримо про різні плямистості, то тут грають роль і зовнішні фактори (температура, вологість, циркуляція повітря). Якщо вчасно реагувати, ми можемо зупинити розвиток хвороби і вже далі працювати з рослиною.

Крім вищезгаданих у бактеріальних плям є особливість - вони ніби просочені водою. Коріння або пагони ушкоджені бактерією часто мають неприємний запах.

Що робити?

Рослини з ознаками ураження варто поливати лише через низ, щоб зайва вода не потрапляла на листя й, звичайно, жодних обприскування або душу.

Листя ми прибираємо наскільки це можливо у випадку з листовою інфекцією.

Якщо пошкоджений стовбур - зрізаємо живців та переукорінюємо.

Чим обробляти?

Багато фунгіцидів майже не діють на бактерії, або діють мінімально (наприклад манкоцеб - д.р. фунгіциду "Ридоміл Голд"). Але є "класичні" пестициди, що можуть спрацювати, наприклад ті, що на основі міді.

В боротьбі проти бактерій нам допомагають біологічні препарати. Наприклад у фермерській упаковці ми можемо знайти препарат "Казумін" на основі продуктів ферментації гриба *Streptomyces kasugaensis*. Вони працюють проти *Erwinia*, *Pseudomonas*, *Xanthomonas*.

Також підійдуть легко доступні препарати на основі *Bacillus subtilis* (продуцент антибіотиків бактеріального походження), що використовують проти родів *Pseudomonas*, *Xanthomonas* та *Corynebacterium*. Найпопулярнішим препаратом з цим продуцентом є "Фітохелп".

ЕКОТЕРАПІЯ

кімнатними рослинами й природою

Думаєш бажання скупити всі рослини світу просто так? А от і ні. У цій статті я розповім про поняття екотерапії та яке вона має відношення до власників кімнатних рослин й війни.

@bosvoeridne

Тетяна Коноваленко
колекціонерка рослин, учасниця plant-спільноти України, контент крійторка.

У бекграунду сьогодення важко вимкнути звук тривоги, як й уникнути постійного стресу. Серед порад, як покращити емоційний стан є й ті, що стосуються взаємодії із природою. Адже, захоплення рослинами — це більше ніж про догляд чи просто гарні квіточки на підвіконні.

Наша підсвідомість підказує рішення, які рятують ментальне здоров'я. Якщо звернеш увагу, пік популярності на кімнатні рослини в Україні, прийшовся саме на період пандемії та війни. Чому так і як зменшити стрес, коли нервова на межі, розповім нижче.

що таке екотерапія?

Терапію природою ще називають екотерапією або зеленою терапією. Вона полягає у догляді за рослинами, зближенні з природою, перенесенні уваги з подій, що тригерять, на абсолютно інші дії та об'єкти.

Головна думка у тому, що ми — частина екосистеми, а отже й природи та усього живого. У Англії під час такої терапії можуть дати завдання вичистити курник, підстригти газон, полити рослини й так далі. Екотерапія має декілька розгалужень і може бути під керівництвом психотерапевта, групова або наодинці із природою.

Ідея полягає у концентрації уваги на певних діях, а не на своєму стані. Наприклад, коли ми пересаджуємо рослини, живцюємо їх чи милуємося — це також частина природотерапії.

Вплив на психоемоційний стан

Про вплив садівництва та плентінгу на психіку, можна прочитати у книзі психіатрині Сью Стюарт-Сміт «Садо-терапія. Як позбутися бур'янів у голові». У роботі багато прикладів впливу екотерапії через призму війни, що як ніколи актуально для українців.

Екопсихологиня Мічиганського університету Рейчел Каплан, довела, що працівники офісу з виглядом з вікна на дерева, почувають себе більш задоволеними роботою та життям. Серед дослідів є й науково доведений факт, що діти на письмовому столі котрих присутні кімнатні рослини, вирізняються більшою сконцентрованістю, увагою та самоконтролем.

Ще один із дослідів, що можна знайти на сайті *Enviromental Health Perspectives*, довів, що життя серед природи та дерев, зменшує ризик невідповідної смерті (хвороби) у жінок на 12%. Дослід проводився протягом 8 років.

Варіанти терапії природою

Терапія природою різноманітна та має безліч варіацій. Обирай те, що більше до душі.

Ось деякі із варіантів:

- догляд за кімнатними рослинами;
- садівництво;
- вирощування овочів, зелені на балконі, підвіконні чи городі;
- йога, медитації на свіжому повітрі;
- прогулянки на природі;
- катання на велосипеді лісом, парком;
- їзда верхи (іпотерапія);
- ігри на свіжому повітрі (бадмінтон, фризбі);
- волонтерство у ботанічному саді;
- поміч природоохоронним організаціям.

Відчуття

Найбільше вплив рослинного світу відчують містяни, адже через урбанізацію наш контакт із природою мінімальний. Інколи здається, що він наче й неважливий, але це досить оманливе враження. Просто згадай свої відчуття після часу у парку, відпустки на морі або у горах, чи відпочинку у бабусі на селі.

Психотерапевт Сем Луї описав свої враження про відпочинок впродовж 10 днів у Коста-Ріці, як потужне відключення від метушні, роботи й возз'єднання зі своєю глибинною сутністю.

Для мене найкращою класикою перезавантаження є прогулянки лісом, догляд за колекцією кімнатних рослин, замішування ґрунту й пересадки. За відчуттями, після такого free time я відчуваю себе сконцентрованішою та спокійнішою. Це особливо актуально після тривожних новин та гучних днів. Якщо поруч немає обожнюваного лісу знаходжу альтернативу у прогулянках парком, посиденьках на кариматі серед зелені, вилазках до кав'ярні на березі річки чи медитаціях на природі.

Для матеріалів, що періодично транслюю у дописах на [bosvoeridne](#), використовую інформацію отриману від психологів, вивчаю напрацювання дослідників, аналізую власні відчуття. Для мене важливо зберегти не лише своє ментальне здоров'я, а й поділитися перевіреними методами з тими, хто шукає повсякденний антистрес.

Любити себе й турбуватися про себе — важливо.

Почуватися не ок під час війни й звернутися до психолога — нормально. Так само нормально, як й піти до стоматолога, коли болить зуб. Люби себе, тіш себе, оточуй прекрасним і гармонійним.

ДОГЛЯДА ЗА СУКУЛЕНТАМИ

Сукулент - кактус без голок.

5 років тому, з'явилась krapiva.green і перевернула уявлення багатьох, створивши plant market, у якому більш ніж 400 видів сукулентів.

Тоді, ще дуже мало хто знав, що це таке, як правильно влаштувати догляд і чому гинуть фарбовані сукуленти, придбані у магазинах (про це у наступному випуску).

Зараз, навіть водії таксі, захоплено розповідають як купили той сукулент...

Купили де?

У наш час, краще придбати рослинку через інтернет: або прийде з голою кореневою, або посаджена у кашпо / флораріум з якісним, власноруч замішаним ґрунтом (як в нас).

Де взяти ґрунт?

Ми використовуємо тільки преміальний ґрунт для сукулентів (ґрунт методом досліджень, був створений спеціально для нас, на базі спостережень природних умов сукулентів) + органічні добрива. Варто спробувати один раз, щоб зрозуміти якість і вплив на ваших зелених, впевнена що ви будете у захваті!

Також завжди можна спробувати замішати самостійно

Який догляд?

Більшість сукулентів не потребує поглядів, надлишку уваги та твоїх нервових клітин. Вони ідеально підходять для новачків, та дуже зайнятих, але при цьому бажаючих влаштувати навколо себе затишок.

Чи маю я пересаджувати після магазину?

Обов'язково, якщо вам не надали інформацію про склад та якість ґрунту, якщо це не власноруч замішаний ґрунт від магазину та посаджений саме для вас. Якщо це сукулент: з вулиці, супермаркету, онлайн магазину або навіть садового центру - пересадка необхідна.

Подарували/забрали додому?

1. Яскраве сонечко/лампи (світло близько 6-10 год).

2. Полив влітку раз на 1.5-2 тижні(в залежності від температури у кімнаті і кількості світла).
3. Полив взимку максимально витримуємо період спокою, 1р на місяць - 2 міс, наша ціль зберегти зовнішній вигляд, рослинці не потрібно витягуватись, щоб потім не чікати їй голову.

4. Створюємо прохолодні умови (тільки при нестачі світла).

Прим. Якщо ти маєш лампи взимку: догляд майже однаковий, що і влітку, корегуємо залежно від тепла, 1р на 3-4тижні.

Важливо не заливати сукулент, бо такої помилки вони не пробачають

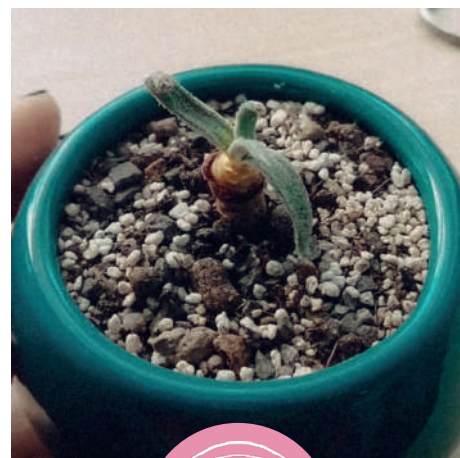
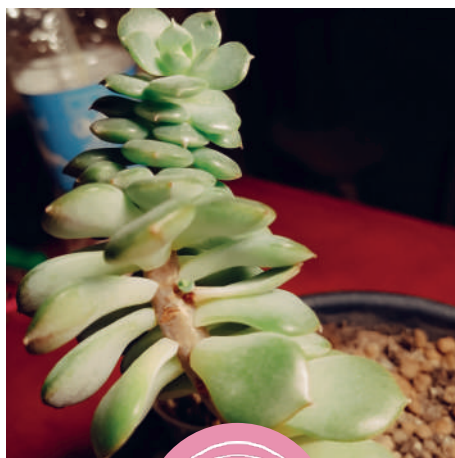
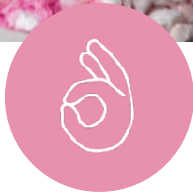
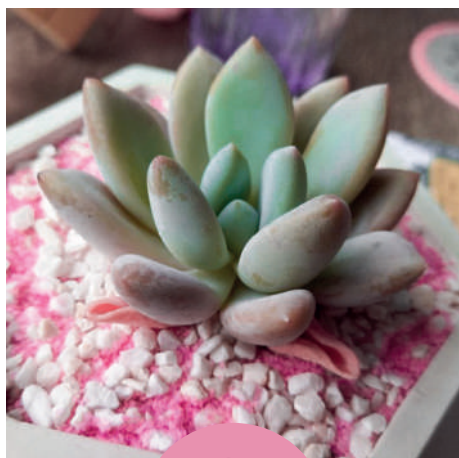
Краще недолити, побачимо у такому випадку поморщені листя та швидке відсихання нижнього та середнього шару листів.

Що вважати нормою?

Якщо іноді сохне нижнє листя - це норма, зверху рослинка відрощує свіженьке листячко.

Не норма: рослинка тягнеться (має відстань між листами та витягнутий стовбур) - нестача світла.

Не норма: листя прозорі, жовті, або сипляться як новорічна ялинка у березні - перелив.

Чи вміють квітнути?

І знов перевертаємо уявлення: усі сукуленти вміють квітнути, при гарному догляді, хтось навіть кілька разів на рік.

Де знайти ще більше інформації про сукуленти?

У гайді на сторінці, можна знайти інформацію про те, чому не можна купувати магазинний ґрунт «для сукулентів та кактусів», а також багато корисних постів в профілі Instagram та Telegram-каналі.

252 дописи

Читачі: 2 417

РОСЛИНИ • СУКУЛЕНТИ • МОХ
КАШПО • ДЕКОР • ПОДАРУНКИ

Твій особистий плант-ділер
Ну дуже рідкісні види
Рятую планти онлайн
Відправка у готовому вигляді

Сподіваюсь, була корисною. А тим часом, Країна знаходить дім сукулентам без голок, цінує кожного, тремтить над якістю і запрошує переконатись у свій plant market.

Local: Одеса, Люстдорфска дор. 88В

МАРАНТОВІ: ЗНАЙОМСТВО

Всім привіт!
Знаю, що мій нік натякає на історії про кактуси, але так сталося, що за останні декілька років моєю пристрастю і, навіть, хворобою стали Марантові.

Все починалось з ктенант та калатей, потім підключились строманти, і останніми я полюбила маранти.

І я так бачу по багатьом, якщо ви вже ступили на цю путь, то зупинитися дуже важко. Калатеї зачаровують та приваблюють неймовірною красою свого строкатого листя,

новими пуньками та трубочками. Яких тільки кольорів та малюнків не зустрінеш серед цього сімейства. І хоча багато хто вважає ці рослини важкими в догляді, я можу сказати, що при любові до них можна знайти підхід, як це колись зробила я).

Я маю вас попередити -
КАЛАТЕЇ ВИКЛИКАЮТЬ ЗАЛЕЖНІСТЬ!)))

Трошки загальної інформації.

Калатеї є найрозповсюдженішим видом сімейства Марантові. Також багато хто з вас добре знайомий зі стромантами, ктенантами та марантами. Всі вони родом з Південної та Центральної Америки. Ці дівчатка люблять тропіки, тому перед тим, як купувати одну з заморських красунь, ознайомтесь з її базовими потребами.

ОСВІТЛЕННЯ

Калатеї люблять **яскраве, але розсіяне світло**. Їх тендітне листя не переносить прямих сонячних променів, тому їх краще притіняти, або ставити на північне або східне підвіконня. Там ці красуні зможуть жити навіть влітку. Але при цьому у мене марантові чудово почувають себе під лампапи. Головна умова - щоб листя їх не торкалося, інакше можуть з'явитись опіки.

ВОЛОГІСТЬ

Калатеї походять із тропічних лісів, де вологість повітря висока. Краще, щоб в приміщенні вона не падала нижче 45%, а ідеальними умовами будуть **60-70%**. Якщо вологість у вашому приміщенні стабільно низька, на допомогу прийде зволожувач. Також є різні лайфхаки з піддонами з керамзиту і т.д., але я цим сама не користуюсь, тому і вам сильно радити не буду. В мене, до речі, і зволожувача нема, але якось марантові в мене живуть)

Лайфхак: зіставляєте всі калатеї гуртом, вони створюють свій мікроклімат і їм норм.

ПОЛИВ

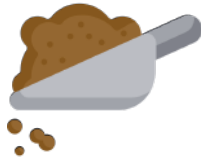
Калатеї потребують **регулярного поливу**, а деякі з них ледь не по чіткому графіку (привіт, Зебріна та Орбіфолія). Однак треба не перестаратися, оскільки це може призвести до гниття коріння.

Перевіряйте верхній шар ґрунту перед поливом: якщо він злегка висох, значить настав час полити рослину. Зверніть увагу, що калатеї люблять м'яку відстояну воду, а в ідеалі фільтровану, бо через надмірну кількість солей у складі води на листочках можуть з'являтися коричневі плями.

ТЕМПЕРАТУРА

Помірна температура також важлива для калатеї. Температурний діапазон для нормального росту **18-26 °C**, але 18°C - це вже майже на грані фолу, коли рослина може впасти в анабіоз або, що гірше - скинути коріння. Також уникайте різких перепадів температури, протягів та постійного контакту з холодними поверхнями, такими як вікна взимку.

ПІДЖИВЛЕННЯ

Калатеї потребують регулярного підживлення для підтримки здорового росту та яскравого листя. Особливо, за моїм досвідом, їм доводилося органіки.

Підживлювати треба в період активного росту 2 рази на місяць.

ГРУНТ

Це сімейство полюбляє **пухкий, легкий, але при цьому вологоємний ґрунт**. Я довго мучалась та експериментувала з субстратами, але таки, ніби, знайшла ідеальний (на мій погляд) склад, який подобається рослинкам, а також зрозумілий та зручний для мене.

Отже, смачний субстрат для калатеї:

- за основу беремо **кокосовий торф** (я брала вже готовий, але, кажуть, що в брикетах то взагалі підпал) - десь 40%;
- додаємо або вже готову суміш для орхідей, або просто **соснову кору**, бажано подрібнити, якщо фракція дуже велика - 25%;
- **перліт** - 20%;
- **біогумус** - 15%.

Цифри відносні, я завжди кидаю все на око, але важливо, щоб суміш при стисканні в долоні не бралась комом, а розсипалась у вас в руці. Тоді це справді пухкий субстрат.

Ще хочу **акцентувати увагу на біогумусі**. Його марантові просто обожають і пруть, як скажені. Мається на увазі не рідке добриво з такою назвою, а саме **продукт життєдіяльності каліфорнійських черв'яків**. Продається в звичайних пакетах по типу ґрунтів для рослин.

«ЛЕГКІ» У ДОГЛЯДІ МАРАНТОВІ

Тепер давайте поговоримо про «невибагливі» види сімейства Марантових. Невибагливі вони відносно, тому що всі вони потребують умов, перелічених вище, але за моїм досвідом, є більш-менш адекватні види, а є «калатеї-бідосі» (в житті я їх просто називаю дебільними).

Почнемо з того, що саме калатеї найвибагливіші з всього сімейства. Якщо ви тільки починаєте знайомство з цими красунями, то краще зверніть увагу на ктенанти, строманти та маранти. Вони набагато рідше роблять нерви.

Що важливо пам'ятати, передивляючись цей перелік? Багато залежить від генетики рослини, поділка чи великий кущ, від умов, в яких рослина росте. В когось і орбіфолія невибаглива, а для мене це кара Божа. Тому список доволі суб'єктивний, хоча й більшість з цих пунктів підтверджують інші квіткарі.

РУФІБАРБА

Максимально непримхлива рослина. Має приємне м'якеньке листячко, яке постійно хочеться гладити)

БЕЛА КАРЛІНА

Не дуже часто зустрічається в наших краях, але мені пощастило собі урвати цю красу. Єдине що не дуже швидко росте, але поводитьсь чемно.

ЛАНСИФОЛІЯ

одноголосно - найнепримхливіша. Я довго не могла з цим погодитись, але, за підсумком, ми з нею подружилися. Вона дуже довго тримає старе листя. Відносно інших сортів. Її листки можуть жити декілька років в той час, коли інші псують старе листя доволі часто.

ДЖАНГЛ РОУЗ або ГРІН ЛІПСТІК

Дуже в неї багато назв, але рослинка крута. Пишний кущ з щільним листям = море візуального задоволення.

ПІНСТРАЙП Б'ЮТІ СТАР

Смугаста красуня з соковитим листям. Не надто швидка, але й безпроблемна.

НЕТВОРК

В мене знайомство тільки почалося, але дійсно жодних нарікань. Проста та гарна.

РОЗЕОПІКТА РОЗІ

Не плутати з Крिमсон. Неочікувано, але ця рожева красуня виявилась зовсім непримхливою, хоча зазвичай більш строкаті або різнокольорі калатеї мають більш тендітну психіку. Та Розі виняток з цих правил.

МЕДАЛЬОН

Не знаю, чому, але не тільки в мене саме цей сорт вибрикується найбільше. Постійно псує листя, скидає коріння і т.д. і т.п.

ФРЕДДІ

Так, в моєму дописі колись він був по іншу сторону, але виявилось, що Фредді таки трохи дивний. Постійно корячить листя і ніхто не може зрозуміти у чому справа.

ОРБІФОЛІЯ

Багато хто називає її простою серед калатей, але у мене подружитися не вийшло. Для неї важлива чітка агротехніка: регулярний полив, стабільна вологість і ще щось - не знаю що))

ЗЕБРИНА

Можливо, це тільки в мене вона така припадошна, але її краще не пересаджувати, бо росте собі нормально, навіть, доволі швидко. Варто пересадити, і все, пиши пропало.

В цілому, якщо вам дуже хочеться придбати собі калатею, дайте відповідь на такі питання:

- Чи є у вас необхідні умови?

- Чи є у вас багато терпіння?

- Чи готові ви відпустити рослину, якщо вона таки загине?

Якщо все це вас не зупиняє і краса калатей вас приваблює більше, ніж їх складність - ласкаво просимо до клубу планто-голіків.

Марантові можуть робити нерви, але й тішити своєю неперевершеною красою.

Сподіваюсь, я трохи наблизилася вас калатейної любові)

Вбивства прямо якогось цікавого не пам'ятаю. Була історія з алоказією зебриною. Це не вбивство, але майже й серійне)) такий собі зомбіленд))

Вперше зебрина ледь не здохла, коли різко похолодало, опалення не вімкнули через аварію, а вона була свіжо полита. Згнила одна з двох бульб. Та, що вдалося врятувати, потім тільки-но відійшла, її вітром здуло з вікна, вона впала і засохла. Але я її знову повернула з того світу. Тіки вона пішла нормально рости, її кицька обгризла сильно і теж скинула, вона знов була напівмертва. Не знаю як, але вдалося її знов воскресити. Після цього вона стала варієгатною. Зараз живе й дуже гарна)

@everybodygrow

У пориві розширення колекції кілька років тому десь у вересні (молодець!) вирішила купити саджанець гінґо. Виявилось, його треба викопати з чиєїсь клумби, адже в квартирі рослина почала жовтіти (що логічно) і продавець просто висадив саджанець у двір.

Отже, оселила я його на балконі.

Рік пройшов без пригод, а от через весну домашні прибирали балкон і викинули «якийсь всохлий штурпак» у сміття. Діставала бідолашного я просто з баку, перебравши кілька кульків балконного хламу.

Гінґо повернувся в свій горщик, але зима була непростою, а я була не надто уважною до багатостраждального, зважаючи на обстріли і вимкнення світла. І гінґо всох. Тож навесні я з жалем зрізала штурпак під корінь. Втім, зрізався він дивно, і вже по факту я зрозуміла, що рослина була цілком жива (!), лише верхівка всохла. «ГосподиБожеМій!!!», - скрикнула я і пішла заспокоюватися м'ятним чаєм. «Оце в гінґо доля!»

І тут би мав бути кінець історії і бідного саджанця. Але життя перемогло і з пенька тепер ростуть нові пагони, а я тепер дивлюся на них і надихаюся. Адже це про незламність.

Це був фікус Ginseng Retusa років 10 тому. Тоді ще не дуже замислювалася про розмір горщика і що ґрунт має ж якось просихати. А тому пересадила, бідолаху, у красиве величезне кашпо літрів на 20 з 3-літрового горщика. Звісно, за тижні два-три він почав скидати листя, стовбур всихати, а коріння гнити. Малий, протримався так з чотири місяці й вирішив, що піти за кораблем ідея краще, ніж терпіти мої «дбайливі» поливи.

@bosvoeridne

Вбивства частіше від любові.

Наприклад, не прочитавши інструкцію від вкорінювача попала їм новокуплену рослину. Або ж поставила калатеї подалі від вікна, коли їхала на пару днів. Повернувшись, знайшла гербарій - бо влітку сонце саме в той дальній кут шпарило.

@plant_me_softly

Надурніший спосіб вбивства в моїй практиці був на початку захоплення, коли я вирішила пересадити свій звичайний зелений синґоніум. Витягнувши його, з'ясувала, що він відростив такі корені, що в мене не було потрібного за розміром горщика. Маючи багато сукулентів, я за звичкою залишила його з відкритою кореневою на декілька днів. З нього живим залишився лише шматочок стовбура.

@dashaandplants

Історії «Вбивства» рослин

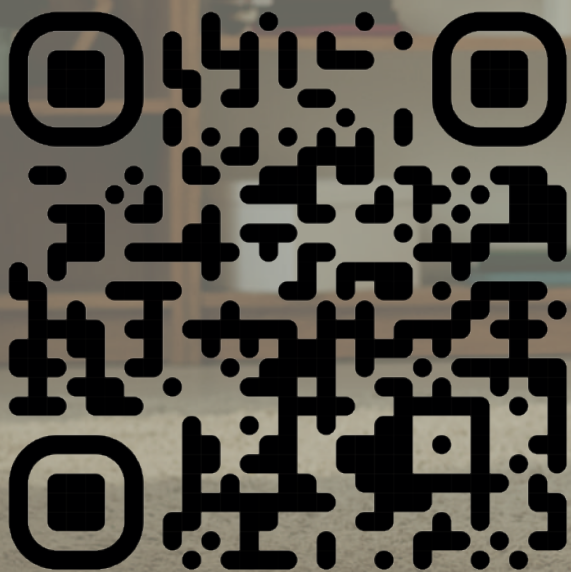
Те, що не варто повторювати вдома або Казуси, котрі додають нам досвіду та безцінної роботи над помилками.

@tyzeleno

Рослини в іграх: будуємо віртуальні сади

Коли ви захоплені рослинами, поступово 'зелене' хобі накладає свій відбиток на всі сфери життя. В будинку з'являються книжки про рослини, у списку переглядів YouTube – рослинні влоги, а список покупок поповнюється тематичним пінами чи шкарпетками.

Якщо ви граєте у відеоігри, то і тут зможете знайти цікаві для себе сюжети. Тож пропоную добірку ігр для плантаголиків.

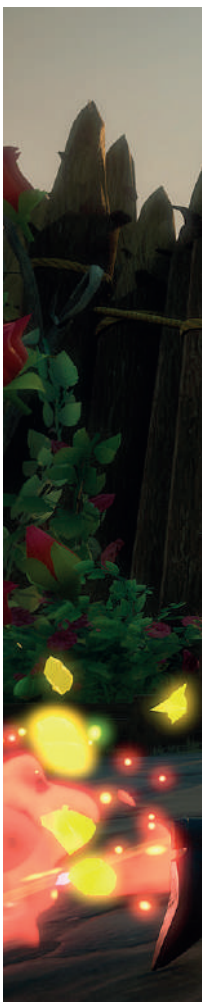

Plants & Zombies

Українська не підтримується, а ціна найсвіжішої версії Plants vs. Zombies™ Garden Warfare 2: Deluxe Edition сягає 799 грн.

Коли ми вже говоримо про рослини, не можу не згадати цю легендарну гру. Настільки сувору, що має примітку 'бойовик' на ігрових платформах. За сюжетом вам потрібно захистити себе від нашествия зомбі. Допомагають у цьому рослини, кожне з якого має певні властивості. Але і зомбі теж воюють трюками та будуть щосили намагатись дістатись до вашого мозку.

Гра пережила багато перевидань та має декілька версій.

Farming Simulator

Українська не підтримується.

Ціна базової версії у Steam – 729 грн.

Всесвітньо відома гра серед поціновувачів жанру. Розробники постійно покращують та оновлюють гру, найсвіжіша версія – Farming Simulator 22. Франшиза пропонує відчути себе справжнім фермером: з можливостями побудувати сільськогосподарської імперії, користування сучасною технікою, вибору напрямів діяльності. Впродовж ігрового процесу ви стикаєтесь з різноманітними викликами, типовими для аграріїв.

Наприклад, потрібно враховувати пори року: вирощувати культури, яким підходять наявні умови та пам'ятати, що їх ціна також змінюється в залежності від доступності у даний момент часу.

Stardew Valley

На жаль, гра не має офіційної української локалізації, але можна встановити фанатський переклад.

Ціна у Steam — 229 грн.

Гра з приємною піксельною графікою пропонує перетворити ділянку, яку ви отримали у спадок від дідуся, на квітучий сад. Життя на фермі — не з простих, вам потрібно не тільки вирощувати рослини та доглядати за худобою, але і добувати корисні копалини та вести активне соціальне життя.

Мета гри — досягти сталого розвитку довіреної вам ділянки та отримувати постійний прибуток.

Sun Haven

Є підтримка української! Ціна базової версії у Steam — 329 грн.

Нова гра, дата виходу — 11 березня 2023 року. Приємна піксельна графіка, ця особливість та сюжет нагадують Stardew Valley, але з додатковими нюансами: ви будете ферму у магичному світі, тому під час дослідження лісів навколо вашого клаптика землі доведеться використовувати не тільки меч, а й магичні навички.

Everdream Valley

Українська не підтримується,
ціна у Steam — 515 грн

Найсвіжіша гра з усієї добірки: дата виходу — 30 травня 2023 року. Весела графіка, яка нагадує популярні мультфільми, наштовхує на думку, що гра сподобається маленьким геймерам. Сюжет класичний та вже знайомий: ви опиняєтесь на фермі бабусі та дідуса на період літніх канікул, їй треба розбудувати та перетворити на райський куточок.

Родзинкою гри є дрібка магії: головний герой у своїх снах вселяється в тваринок, які живуть на фермі та з їх допомогою усіляко покращує садибу.

Viridi

Української немає,
гра безкоштовна.

Можна встановити як через
Steam, так і на смартфон.

Дуже проста гра, яка не потребує спеціальних навичок: оберіть горщик для свого садочку сукулентів та спостерігайте, як вони ростуть у реальному часі. Гру називають заспокійливою та чудовою для перерви в роботі. Але ми з вами знаємо, що споглядання за віртуальними рослинами може бути перервою лише між спогляданням за реальними рослинами.

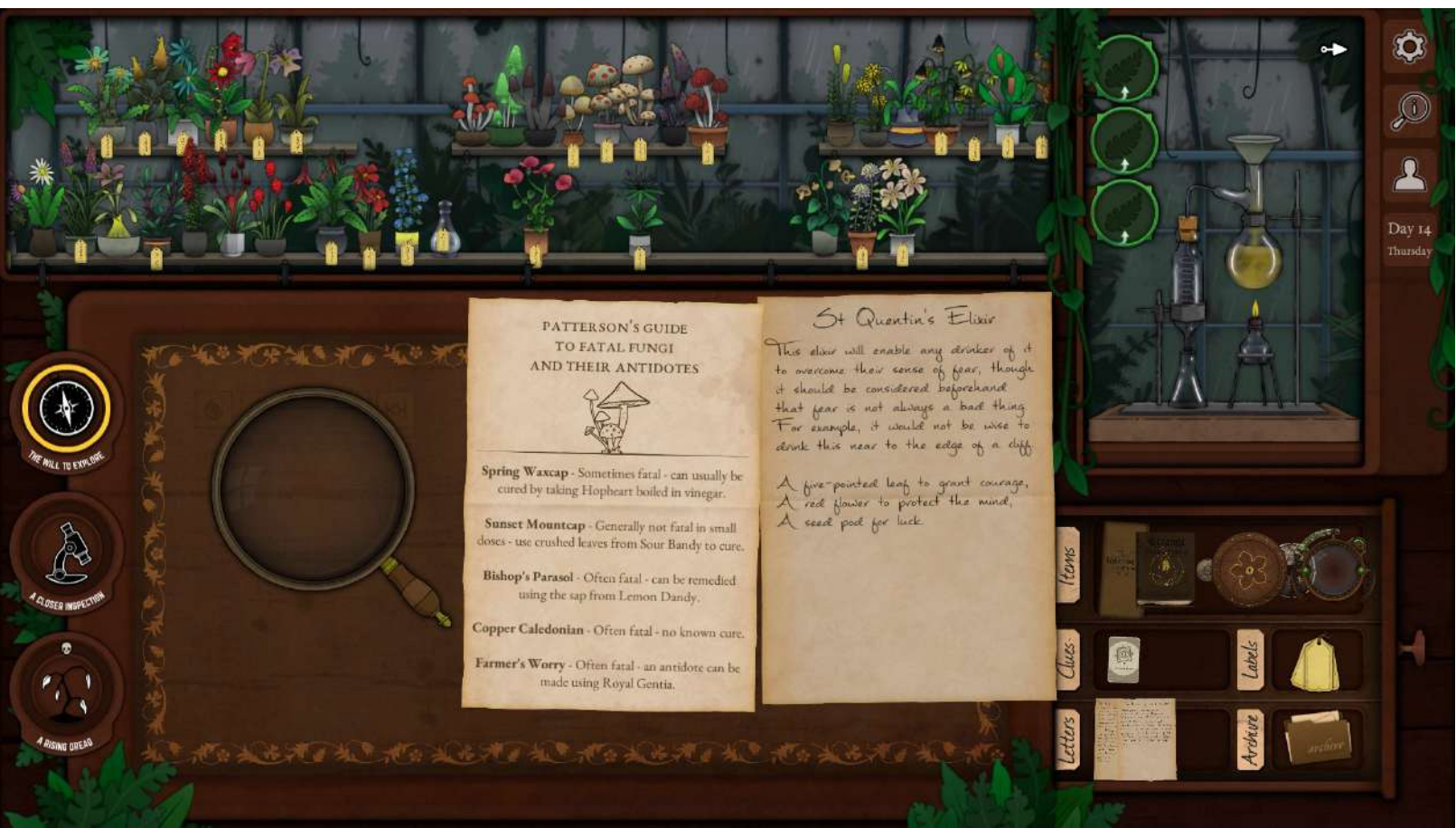

Strange Horticulture

Українська, на жаль, не підтримується.

Ціна у Steam – 325 грн.

Гра у жанрі головоломки має оригінальний геймплей. Ви – садівник та власник рослинного магазину. Поступово відвідувачі занурюють вас у стародавню таємницю містечка. Ви можете використати свою колекцію рослин, щоб дізнатись додаткову інформацію, яка допоможе розгадати всі загадки сюжету.

Voodoo Garden

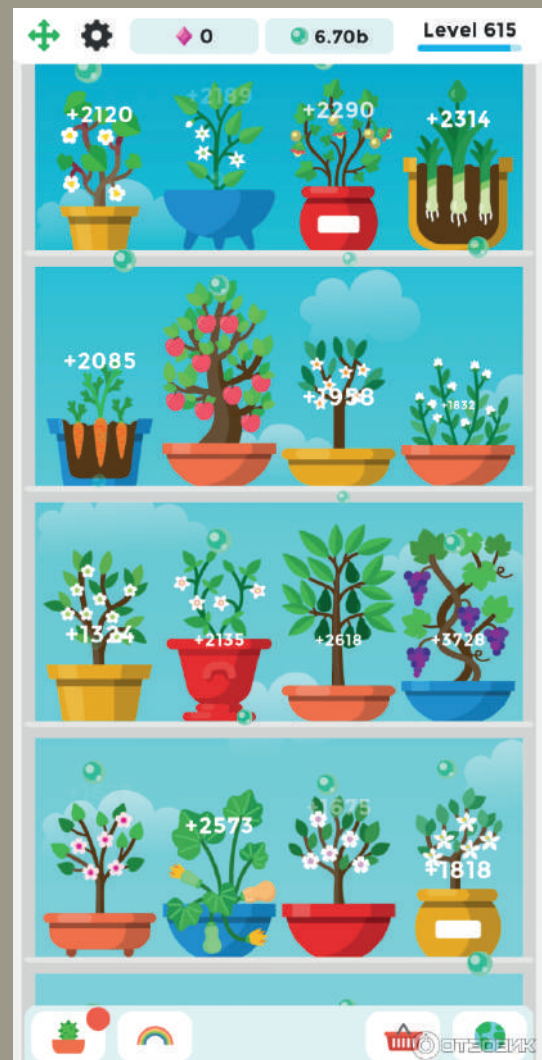
Українська не підтримується.
Ціна у Steam – 59 грн.

Маленька казуальна гра пропонує вам оселитись у хатинці серед болота. На перший погляд здається, що перспектива не дуже, але ігровий світ дуже затишний та цікавий: ваше завдання – вирощувати дерева та рослини для отримання фруктів, грибів та листя. Збирайте врожай та вирощуйте тварин, щоб створити аксесуари для духів, які живуть поряд з вами. З їх допомогою ви отримуєте силу та золото.

Terrarium: Garden Idle

Українська не підтримується.
Безкоштовно, доступна на iOS та Android.

Якщо ви віддаєте перевагу мобільним іграм, зверніть увагу на Terrarium. Гра пропонує купувати та вирощувати набір рослин. Задача – поливати, підгодовувати добривами та піклуватися про свій сад на підвіконні. У відповідь ви отримуєте внутрішньоігрову валюту, яку можна використати для покращень або придбання нових рослин.

PLANT - *ребуси*

●●○○○

1 16

●●○○○○○○○

potato

2 ~~В~~ → Р

Татові слова:
Україна - я!

○○●●

●●○○○

3 6

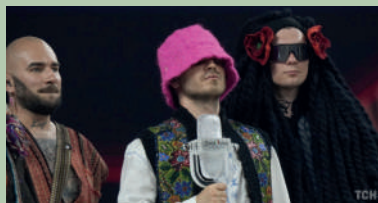
А крила має. А крила має!

НІ
ТАК

1, 2, 3

●●●○○○○○

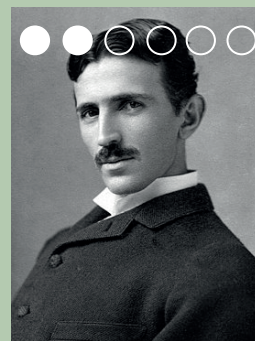

2 1 1

2 7

Говорить
Не знаєш ти меж
Куди ти біжиш
Коли ти минеш

●●○○○○○

Я

A woman with dark hair, wearing a light pink sleeveless crop top and light pink shorts, is holding a large potted plant with broad green leaves. She is looking up at the plant with a smile. The background is a plain grey wall with some black cables. A yellow circle is overlaid on the image, containing the text '@feel.theplants'.

@feel.theplants

З ЧОГО ПОЧАТИ НОВАЧКУ?

або Зеленим про зелене

Декілька тез які зоріють тебе, якщо ти зовсім зелений у рослинництві.

Що потрібно зробити?

1. **Вивчаємо свої умови за допомогою термометра та гігрометра** (показники температури та вологості).
2. **Вивчаємо свої вікна: скільки їх та на який бік вони виходять** (північ, південь, захід, схід). Можна за спостереженням визначити або за допомогою компасу. Фотосинтез - це база, без світла в хаті все, що описано у цій статті, не має сенсу. Південні вікна - це топ. Північ - це дупа світу, там сонця ніколи нема. схід, захід влітку - ну піде, а от схід, захід, північ взимку - печаль, бо світловий день короткий взимку, і читай, що світла в тих сторонах немає.

Взимку на південному підвіконні рослини можуть, чисто "протягнути" до весни.

Якщо світла мало, а хочеться взимку і пересаджувати, і обрізати, нам знадобиться додаткове освітлення. Підійде будь-яка LED лампа 20-50W, 6500 кельвінів. Хочеться рожеву - будь ласка, хочеться білу - теж супер.

посилання, де можна придбати лампи є в телеграм каналі, шукайте в інсті, в хайлайлс "телеграм"

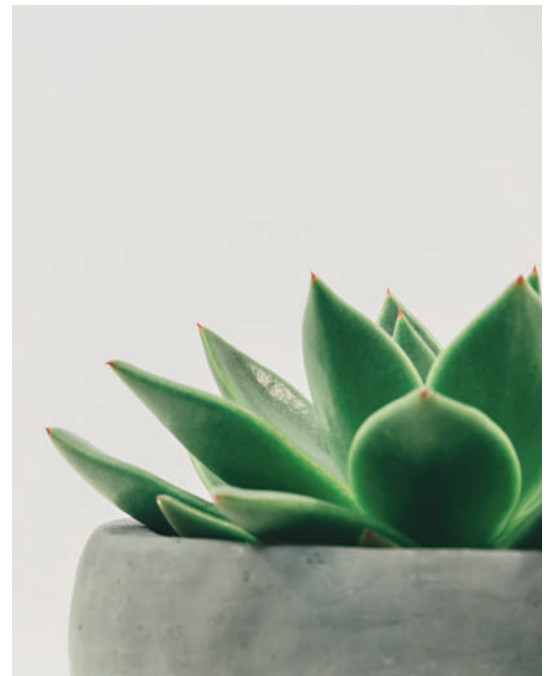
3. Визначаємося з рослиною, яку хочемо придбати.

Усі кімнатні рослини
діляться умовно на 4

типи:

- декоративно-листяні
- квітучі
- сукуленти
- ті що дають плоди.

Дуже багато хто бере відразу кактус, думаючи, що за ним не потрібно дивитися. Помилкова думка. Кактуси - це сукуленти, які важливо не залити і дати багато світла.

Вазони які б я порадила новачкам: сансев'єрія, заміокулькас, хлорофітум, бегонія вічноквітуча, традесканція, драцена, сингоніум, аглаонема, дифенбахія, монстера, епіпремум, фікус, кислиця, маранта, папороть. На них можна поспівувати.

А взагалі, вам можуть радити, що хоч. Треба брати і перевіряти на собі, яка рослина як у вас себе веде. Свій досвід — найкрутіший.

Ви визначилися із рослиною. Переходимо до наступного пункту.

4. Вивчити інформацію, які умови утримання підходять цій рослині.

У Гуглі дуже все узагальнено, просто just for your information, але більш-менш шось середнє для себе можна звідти черпанути.

Прим. авт. А це Іра ділиться досвідом плантаголізма на "Ботанік Вікенд". Саме такі події та блогери допомагають перетравити масиви інформації по догляду за рослинами. Підписуйтесь. Читайте. Досліджуйте.

Що потрібно купити разом із рослиною?

1. Підходящий якісний ґрунт, щоб після закінчення часу адаптації та карантину (у мене це пару днів), рослину пересадити у свіжий ґрунт.

Можна як замішати самостійно, так і придбати в мене.

Пиши, порішаємо.

До уваги: "готовий", фасований ґрунт у садових центрах НЕ є готовим для споживання, треба домішувати розрихлювачі.

2. Дренаж (керамзитні камінці на дно горщика) - можна ставити, можна не ставити. Але. Якщо ти новачок - краще все ж поставити.

3. Відповідний горщик, бажано кілька розмірів, діаметром 9см - 19 см, щоб "грається", коли підбираєш потрібний по розміру кореневої (я повністю очищаю старий ґрунт, якщо він транспортувальний, та, навіть, якщо рослина "з рук", все одно очищаю, хз що там за ґрунт).

4. пульверизатор (для тих, кому потрібне обприскування, якщо у вас вологість нижче 45%)

Хоч і ефекту обприскування вистачає на 15 хв, можна взяти, щоб було. Він знадобиться вам, щоб розводити хімію, виводити шкідників (не лякаю, але з ними ти теж стикнешся рано чи пізно).

Якщо у тебе постійно вологість в хаті нижче 45%, краще придбати зволожувач повітря.

5. лійка (для поливу ясен пень)

6. аптечка та добрива

з базового в аптечці має бути: Актара (майже проти усього, окрім кліща), Прованто Майт (проти кліща), Бітоксик («Жива земля», я ним обприскую, коли з'являється нова рослина), антистресовий препарат (Аміностан, Мегафол). З добрив: будь-яке добриво працює, якщо дотриматись інструкції та періодичності (Мастер Агро, Петерс, Компо, Стимовіт).

Можна чергувати мінеральні та органічні добрива (Стимовіт - це органічне).

Тест плантаголіка

В гіпермаркетах та будівельних центрах ви:

1. Пропадаєте у відділах з домашнім текстилем і усіляких дрібниць для кухні (1)
2. Гуляєте усюди, за нагоди зазирнувши у зелений відділ за купівлею якогось цікавого експоната кашпо або лійки (2)
3. Йдете у відділ уцінки кімнатних рослин, аби врятувати якомога більше занадбаних зелених (3)
4. Навіть не дивитися в сторону рослин на «уцінці», лише поповнюючи запас різних об'ємів горщиків (4)

Якщо у вас питають про різницю між антуриумами регал та кришталевий, ви:

1. Із підозрою подивитися на співрозмовника (1)
2. Високо підведе брів, адже думали, що антуриум буває хіба що білий і червоний (2)
3. Зможете розказати лекцію на тему відмінностей та особливостей догляду (3)
4. Несподівано згадаєте, що вчора якраз не полили свого кришталевого красунчика, хоча на вулиці шалена спека (4)

Павутинний кліщ, борошнистий червень, трипси та подури - це:

1. Страшні монстри, тільки від назв яких у мене чухаються руки від актеліка та квітоформа (3)
2. Чудові слова для опису моїх ворогів (1)
3. Мої тимчасові сусіди по оселі, сподіваюсь, взимку повиздыхають (4)
4. Щось про шкідників, яких колись треба виводи з якихось рослин (2)

дайте відповідь на 5 запитань, сумуючи бали за них в кінці кожного варіанту

Коли приходьте в гості до нових знайомих, часто ви:

1. Відразу прямуєте до столу - пора підкріпитися (1)
2. Оцінюєте інтер'єр, колористику, простір житла, інтеграцію в ньому рослин (4)
3. Йдете строго у напрямку до зелених мешканців будинку (3)
4. Прямуєте мити руки, випадково кидаючи погляд на засохлу рослину на підвіконні (2)

У вас в колекції:

1. Лише близькі серцю рослини (4)
2. Приблизно 200 рослин, але перелічити важко (3)
3. Марки з Руським кораблем, Псом Патроном та Херсонським кавуном, бо ви філателіст (1)
4. 2 рослини від мами, 3 - від бабусі і ще 2 купила, бо в Юску крутезні горщики (2)

Результати:

5 балів - рослини і ви так само далекі одне від одного, як рол Філадельфія та Японія.

6-10 балів - ваші кроки в плантаголізмі поки нагадують кроки однорічної дитини, проте не варто здаватися. Врешті-решт, із вони часом здатні перерости в повноцінну і впевнену ходу.

11-16 балів - ох, то у вас, мабуть з-під нігтів земля після пересадки ще не відпала? Ви в стадії апофеозу плантаголізму, його агонії, ломки від відсутності нових рослин, коли, навіть, кров всередині буяє зеленим кольором.

17 балів+ - вітаю, ви досягли дзен-плантаголізма. Ваш шлях в зеленому світі не має кінцевої мети, він є самоціллю та необхідністю. Ваші рослини - ваші соратники глибокої філософії, з якими і чаю можна попити, і чого міцніше.

